

5EN102

Cvičení: úterý 16:15-17:45, JM288

KH: JM153, NB330 termíny viz insis

Kontakt na cvičícího: viz insis

Body: Předmět celkem za 100 bodů, přičemž závěrečný test – 60 b., účast na přednáškách – 10b. a cvičení - 30 b.

Z cvičení je pro připuštění k závěrečnému testu zapotřebí získat minimálně 15 b.

Body ze cvičení jsou udělovány na základě minitestů, které probíhají na každém cvičení, a to kromě cvičení prvního, druhého a posledního

Každý minitest je za 3 b.

Minitest se vždy skládá z látky procvičené na předchozím cvičení, materiály pro přípravu budou vždy s předstihem v tomto dokumentu

Na každý minitest je potřeba přinést si vlastní nepopsaný papír

Opravené testy jsou k nahlédnutí v konzultačních hodinách (po předchozí domluvě)

Lze dopsat maximálně dva minitesty, a to na posledním cvičení nebo v konzultačních hodinách

Pro dopisování druhého minitestu je potřeba předložit doklad o pracovní neschopnosti z termínu, ve kterém byl psán. V případě absence i na třetím minitestu je potřeba předložit opět doklad o pracovní neschopnosti a předmět bude omluven

Návod na vkládání zdravotních omluvenek zde - <https://nf.vse.cz/pravidla-pro-omlouvani-a-prerusovani-studia/>

Zároveň lze získat body za aktivitu v hodině, za každou zaznamenanou aktivitu v hodině je 0.5 bodu

Maximum za součet minitestů a aktivity v hodině je 30 b.

Příprava na minitest 1 (3. 10. 2023):

(Příklad 1) Jaké podmínky by měl splňovat dobrý ekonomický model?

(Příklad 2) Jaký je rozdíl mezi normativní a pozitivní ekonomikou?

(Příklad 3) Uveďte jeden vlastní příklad normativního ekonomického problému a jeden vlastní příklad pozitivního ekonomického problému. Vysvětlete, proč tyto příklady spadají do daných kategorií

(Přečíst 1) Holman (zelená učebnice) str. 1-20, jedna z otázek se může vztahovat na něco z těchto stránek v učebnici

Příprava na minitest 2 (10.10.2023): (jiné otázky se v tomto minitestu nevyskytnou)

(Příklad 1) Co je to paradox hodnoty?

(Příklad 2) Co to jsou mezní veličiny?

(Příklad 3) Jak byste pomocí mezních veličin vyřešili paradox hodnoty?

(Příklad 4) Co je to komparativní výhoda?

(Příklad 5) Máme následující situaci, zachycující, kolik jednotlivých statků jsou Karel a Jiří schopni vyrobit za měsíc

	Košile	Boty
Karel	100	30
Jiří	10	5

Pokud spolu oba mohou směňovat, na jakou činnost má Karel a Jiří komparativní výhodu? Vysvětlete proč.

(Příklad 6) Co je to Malthusova populační teorie?

(Příklad 7) Co to jsou Malthusovy klesající výnosy v zemědělství?

(Příklad 8) Jak vypadá první a druhý Gossenův zákon?

(Příklad 9) Co je to elasticita poptávky? Uveďte jeden vlastní případ, u kterého lze očekávat elastickou poptávku, a jeden vlastní případ, u kterého lze předpovídat neelastickou.

Příprava na minitest 3 (17.10.2023):

(Příklad 1/14) Předpokládejme, že užitek je možné měřit v peněžních jednotkách a víme:

Q (ks)	0	1	2	3	4	5
TU (Kč)	0	25	35	43	50	55

a) Kolik kusů výrobku optimálně nakoupí spotřebitel maximalizující svůj užitek, je-li cena 8 Kč a proč??

b) Jaká hodnota přebytku spotřebitele???

c) Jak se změní přebytek spotřebitele, pokud cena klesne na 5 Kč?

(Příklad 2/14) Předpokládejme, že užitek je možné měřit v peněžních jednotkách a víme:

Q (ks)	0	1	2	3	4
TU (Kč)	0	50	70	86	100

a) Zakreslete do grafu celkový a mezní užitek

(Příklad 3/14) Předpokládejme, že spotřebitel maximalizující užitek nakupuje právě dva statky, a to celozrnný chléb, jehož cena je 40 Kč za kus, a pletenou housku, jejíž cena je 5 Kč.

Zároveň víme, že spotřebitel nakupuje právě 2 chleby, kdy mezní užitek ze spotřeby druhého chleba je 80 Kč.

a) Kolik bude tedy současně nakupovat housky, známe-li z níže uvedené tabulky hodnoty jejich užitečnosti pro spotřebitele?

Q (ks)	0	1	2	3	4	5
TU (Kč)	0	15	27	37	46	54

(Příklad 4/14)

a) Vysvětlete rozdíl mezi kardinalistickým a ordinalistickým přístupem k užítku

b) Vysvětlete, co to je přímka rozpočtového omezení (BL), co je to indeferenční křivka, a jaké má indeferenční křivka vlastnosti

(Příklad 5/14) Pan Novák používá částku 300 Kč k nákupům masa a pomerančů. Cena masa je 100 Kč/kg a cena pomerančů je 20 Kč/kg

a) Nalezněte s pomocí indeferenčních křivek ten dostupný koš masa a pomerančů, který mu přináší největší uspokojení

b) Znázorněte na tomtéž grafu, jak se změní jeho nákupy, jestliže cena masa vzroste na 150 Kč/kg, a celková částka vydávaná na nákupy zůstane stejná

(Příklad 6/14) Předpokládejme, že pan Novák, maximalizující užitek, má týdně k dispozici 300 Kč, které vynakládá na nákup oblíbených jablek a hrušek.

Cena za kilogram jablek je 20 Kč a jeden kilogram hrušek stojí 25 Kč.

a) Znázorněte graficky, vyznačte maximální možné nakoupené množství jablek a hrušek.

b) Dále vyznačte optimální skladbu celého nákupu, víme-li, že pan Novák za daných okolností maximalizuje užitek právě tehdy, když nakupuje 8 kilogramů hrušek týdně

c) Co lze očekávat, dojde-li za jinak stejných okolností ke zdražení hrušek na dvojnásobek? Vysvětlete a naznačte graficky!

(Příklad 7/14) Pan Novák a jeho žena se rozhodují, kolik dní dovolené stráví u moře, a kolik dní stráví na horách. Částka, kterou chtějí dát na obě dovolené dohromady, je 24 000 Kč.

Jeden den dovolené u moře stojí manžele Novákovy 1200 Kč, a jeden den dovolené v zimním středisku je přijde na 600 Kč.

Pan Novák rád lyžuje, a proto mu dovolená na horách přináší velké uspokojení. Paní Nováková moc ráda nelyžuje, a proto preferuje spíše moře než hory.

A) Znázorněte BC a IC pana Nováka a paní Novákové. Jaký mezi nimi rozdíl?

B) Pro jakou kombinaci se nakonec rozhodnou?

(Příklad 8/14) Vysvětlete, proč je poptávka klesající. Jaký vliv na to mají substituční a důchodový efekt?

(Příklad 9/14) Proč získáme tržní poptávkovou křivku jako horizontální součet individuálních poptávek?

(Příklad 10/14) Jaký je rozdíl mezi pohybem křivky a pohybem po křivce?

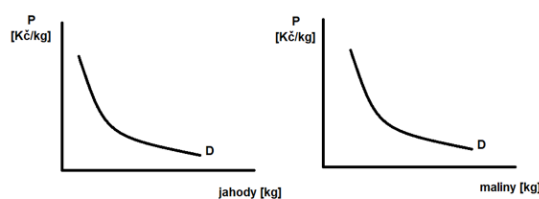
(Příklad 11/14) Pan Jandák chodí každé dopoledne na kávu do bufetu STAR.

- A)** Jednoho dne zjistí, že tam kávu zdražili o 20%. Rozhodne se proto chodit tam na kávu jen třikrát týdně. Podobné rozhodnutí učiní většina hostů bufetu. Znázorněte co se stalo pomocí křivky poptávky po kávě v bufetu STAR.
- B)** Pan Jandák ke své nelibosti zjišťuje, že se v bufetu STAR změnil personál. Místo příjemné a usměvavé servírky tam teď obsluhuje zachmuřený a protivný chlap. Rozhodne se proto změnit bufet. K podobnému rozhodnutí dojde i mnoho jiných dosavadních hostů. Znázorněte, co se stalo
- C)** Je zhoršení obsluhy zhoršením kvality kupovaného statku? Vždyť káva je stále stejná

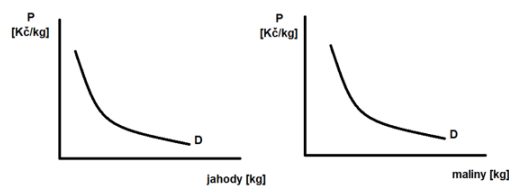
(Příklad 12/14)

Před sebou máte graf křivky tržní poptávky po jahodách a graf tržní poptávky po malinách. Nakreslete do obou grafů, co se stane, když se za jinak stejných okolností:

a) zdraží jahody.

b) zvýší důchod spotřebitele (předpokládáme, že jak jahody, tak maliny jsou pro spotřebitele normálním statkem).

(Příklad 13/14) Na OH v Londýně zvítězili v tenisu všichni hráči, kteří používali tenisové rakety značky Wilson.

Po skončení OH na trhu vznikla situace, kdy se zvýšilo poptávané množství, ale současně vzrostla i cena těchto tenisových raket.

a) Jde o výjimku za zákona klesající poptávky?

b) Zakreslete nově vzniklou situaci do grafu.

(Příklad 14/14) Na českém trhu došlo k růstu ceny benzínu Natural z 35 na 45 Kč za litr, současně tuto cenu kopírovaly i ceny motorové nafty. Ceny se udržují na této výši již 8 měsíců.

a) Měl tento cenový vývoj dopad na trh prodeje nových automobilů? Znázorněte graficky.

Příprava na minitest 4 (24.10.2023): Celkem 14 otázek

(Příklad 1/14) Zakreslete Giffenův statek pomocí indeferenční analýzy.

(Příklad 2/14) Zakreslete Engelovy křivky pro nezbytný, zbytný a luxusní statek.

(Příklad 3/14) Vysvětlete, co to jsou utopené náklady.

(Příklad 4/14) Vysvětlete, co to jsou náklady obětované příležitosti.

(Příklad 5/14)

Paní Nováková si koupila deset lístků na lyžařský vlek. Když projezdila osm lístků, začalo pršet. Lyžování v dešti je pro ní nepříjemné.

Paní Nováková se však rozhodla, že své poslední dvě jízdy pojede i v dešti. Připadalo by jí totiž neracionální, kdyby nechala dva lístky propadnout a nevyužila je, když už je zaplatila.

a) Považujete její chování za racionální?

(Příklad 6/14)

Máme rozestavěnou elektrárnu, do které již bylo nainvestováno 800 miliard. Je potřeba doinvestovat 200 miliard, aby elektrárna byla provozuschopná.

Výpočty ukazují, že její provoz v diskontované podobě přinese výnos 150 miliard, což je jediný možný výnos z dostavěné elektrárny.

a) Vyplatí se elektrárnu dostavět?

(Příklad 7/14)

Pan Novák čeká ve frontě na zlevněný Iphone, který v případě, že vystojí frontu, bude levnější o 2 000 Kč.

a) Čekání ve frontě trvá šest hodin. Pan Novák by místo fronty mohl psát novinové články, přičemž napíše jeden článek za hodinu, a za každý dostane 500 Kč. Jedná pan Novák ekonomicky?

b) Uvažme, že druhá nejlepší příležitost pana Nováka není psaní článků, ale čas strávený s rodinou. Je jednání pana Nováka racionální v tomto případě?

(Příklad 8/14)

Student může věnovat dvě hodiny cvičení na univerzitě, která je zdarma. Zároveň by mohl tento čas věnovat vyšívání, které by mu přineslo výnos 200 Kč/hod, nebo háčkováním, které by mu přineslo výnos 150 Kč/hod.

a) Je cvičení na univerzitě opravdu zadarmo?

b) Kolik činí jeho implicitní náklady na dvouhodinovém cvičení?

(Příklad 9/14) Vysvětlete co to jsou implicitní a explicitní náklady. Z čeho se skládá ekonomický zisk?

(Příklad 10/14) Vysvětlete, co znamená, když firma má nulový čistý ekonomický zisk. Co pak můžeme říci o zisku účetním?

(Příklad 11/14) Vysvětlete, co je to produkční funkce.

(Příklad 12/14)

a) Co to jsou příjmy (TR, AR a MR)?

b) Co to jsou náklady (TC, AC, MC, FC, VC, AFC, AVC)

c) Jaký je rozdíl mezi STC a LTC? Vyskytují se v obou případech fixní náklady?

d) Jaký mají v STC vztah fixní náklady a utopené náklady?

(Příklad 13/14) Jaký je vztah mezních nákladů a křivky nabídky?

(Příklad 14/14) V jakém bodě dojde k uzavření firmy v krátkém období? Jak je tomu v dlouhém období a odchodu firmy z trhu? Ukažte na křivce nabídky firmy.